54e jaar — Nr 32. Dit nummer bestaat uit 8 bladzijden. Zaterdag, 16 Maart 1907.

Men schrijft in te Tongeren bij V. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *POSTRIJDER* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, te Tongeren.

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week : 6 fr. per jaar.
Twee " " 5 "
Een " " 4 "

Een blad afzonderlijk 10 centiemen.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen : 15 centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad, 1 frank den drukregel.

EERSTE BLAD.

TONGEREN, DEN 16 MAART 1907.

VAN ALLES WAT.

VRIJ KATHOLIEK ONDERWIJS. — Wanneer in 1879 de goddelooze schoolwet in voege kwam en de katholieken, geheel het land door, hunne vrije scholen stichtten, was de toestand in Gent alles behalve rooskleurig. De katholieke scholen hadden slechts 1/7 van de behoeftige kinderen, die kosteloos onderwijs ontvingen. En nu, na 27 jaren van volherdenden strijd en edelmoedige opoffering, bevatten de kostelooze katholieke scholen meer dan de helft der ter schoolgaande kinderen van geheel de stad, terwijl de groote, zeer groote meerderheid der betalende kinderen het katholiek onderwijs volgt.

De Gentsche katholieken mogen met recht fier zijn op dien uitslag. Zij hebben die overwinning behaald, niettegenstaande het Stadsbestuur jaarlijks honderd duizenden frs. ten beste geeft voor het officieel onderwijs, en overal in alle wijken altijd nieuwe scholen bijbouwt.

Dat voorbeeld moet eene opwekking zijn voor ons katholieken, om onze katholieke scholen te ondersteunen, te verbeteren en uit te breiden.

* *

Een stokpeerdje waarmeê onze tegenstrevers ook geerne voor den dag komen, is de leerplicht. Volgens hen zijn de Belgen de meest verachterde, de minst geleerde, de onwetendste dommerikken van den aardbol, omdat.... de leerplicht of schooldwang hier niet bestaat.

M. Colaert heeft bewezen dat, zonder schooldwang, het schoolbijwonen hier niet te wenschen laat, en dat het getal ongeleerden gedurig afneemt.

In 't jaar 1880 waren er 80 per honderd kinderen van 10 tot 15 jaar die konden lezen en schrijven ; in 't jaar 1890 83,37 per honderd en in 1900 88,22.

Indien dezelfde verhouding blijft, in 1910 zullen er nog slechts 5 per honderd ongeletterden overblijven.

En dan nog moeten van dit per honderd afgetrokken worden de gebrekkige kinderen, die door hun toestand belet zijn ter school te gaan, de schipperskinderen en deze die door wangedrog verhinderd zijn met andere leerlingen in betrek te komen.

Indien onder het stelsel der vrijheid zulke verheugende uitslagen worden bekomen, waarom dan tot dwang zijnen toevlucht nemen ?

In Frankrijk, waar de schooldwang bestaat, is het getal ongeleerden veel grooter dan in Belgie.

* *

GELD BRENGT NIET IMMER GELUK. — GROOT LOT (BRUSSEL) 12 MAART 1891. — Er bestaat een oud, dikwijls al te waar spreekwoord : « Het geld maakt niet altoos het geluk uit. »

Te Brussel woonden in het jaar 1891 de echtgenooten X..X... alhoewel niet in weelde leefden zij toch dank aan hunne vroom- en spaarzaamheid in eerlijken welstand ; wat meer is, zij genoten de vrede onder malkander, waren in hunnen nederigen toestand zeer tevreden, gelukkig : met hunne gespaarde penningen waren zij erin gelukt twee stadsloten (Brussel) aan te koopen : bij toeval wonnen zij in 1891 het groot lot (100,000 fr.) en waren nu in eens rijk : doch eilaas ! de fortuin bracht hun geen geluk !

Mijnheer begon te reizen, plezieren najagen, verkwistte zeer veel geld, gaf zich nog over aan den drank....

Madame van haren kant begon zich zottelijkst naar alle mode op te smukken, allerlekkigst te smullen, liet zich dienen als een kasteeljuffer, kortom zij deed buitengewone uitgaven, overtollige onkosten... hieruit ontstond weldra oneenigheid, tweedracht, twist, vechterij... wat eindelijk op eene rechterlijke echtscheiding uitliep...

Droevigst feit dat eens te meer bewijst dat het geld niet immer en overal geluk bijbrengt.

Mijnheer X... oud 68 jaren, en Madame X... oud 65 jaren na eene vijf-en-twintigjarige gelukkige huwelijks-vereeniging worden ten laatst door te grooten overvloed en geldmisbruik beiden ongelukkig !

Het groot lot (1891-stad Brussel) bracht geen geluk ! X. Y. Z. Werm.

* *

BERNARDUS, WILLEM IX. — Willem IX, Hertog van Aquitanië, in zijne jeugd gaf zich over aan de ondeugd. In 1130 was hij partijganger van den valschen Paus Anacletus II. Innocentius II de ware zond tot hem in 1135 den H. Bernardus die te vergeefs den hardnekkigen vorst trachtte tot zijne plicht terug te brengen.

Op zekeren dag bevond zich de Hertog aan den ingang der kerk in welke Bernardus het H. misoffer opdroeg : de H. mis geeindigd, nam hij het Allerh. Sacrament uit het Tabernakel en ging tot Willem wien hij met oogen vol tranen en bevende stem deze aanspraak hield : Hertog, ziehier uwen God en Rechter Die tot U komt : Zult gij Dezen durven misachten, wederstaan, Die U zal oordeelen U indien gij wederspannig blijft voortgaan met een schrikkelijk vonnis met eeuwige straffen bedreigd! indien gij niet van uwe doling terugkomt om den waren Paus Innocentius te erkennen en hem te gehoorzamen zal de banvloek der H. Kerk over U uitgesproken worden, uw verergerend gedrag moet een einde hebben en uw misstap behoort gij zoo haast mogelijk te herstellen.

Willem door deze hartroerende woorden getroffen kwam tot inkeer ; hij zegde openbaar vaarwel aan de valsche party van Anacletus, om den echten Paus aan te hangen, en zich aan Hem als onderdanig en verkleefd Kristen-Prins en zoon voortaan te onderwerpen.. X.Y.Z. W..

* *

DE PAUS EN DE FRANSCHE KATHOLIEKEN. — De Paus heeft besloten voortaan alle deelneming van de fransche katholieken aan den Sint-Pieterspenning te weigeren, oordeelend dat de tegenwoordige omstandigheden eischen dat de geloovigen van Frankrijk hun geld houden om de geestelijkheid te helpen in den moeilijken toestand die de toekomst haar ongetwijfeld voorbehoudt.

DAG DER EERSTE H. COMMUNIE.
Offergaven aan Jesus.

I

Wat kan ik U, o Jesus ! geven
Voor uwe liefde, zoet en teêr ?
Gij gaaft voor mij aan 't kruis uw leven,
O Heer, Gij geeft me oneindig meer :

II

Gij geeft uw Lichaam mij tot spijze,
Uw kostbaar Bloed geeft Gij tot drank.
O zoete Jesus ! op wat wijze
Betuig ik U hiervoor mijn dank ?

III

Gij spreekt : mijn kind, geen schat der aarde,
Geen goud is het, wat Ik verlang ;
Een ding maar heeft voor Mij slechts waarde :
« Geef mij uw hart, voor 't leven lang !

IV.

O gaarne wil 'k mijn hart U schenken,
Had ik maar duizend harten meer !
Met al mijn doen en al mijn denken,
Met alles, wat ik wensch, begeer !

V

O moog mijn hart van liefde blaken !
o Heilig Hart, zóó mild, zóó rein !
'K wil daarnaar streven, daarnaar haken,
Dat het U eeuwig trouw moog zijn !

VI

Mijn arme ziel werd uwe woning,
Mijn Heer, mijn Heiland en mijn God.
Blijft Gij er Heerscher, Gij er Koning,
Dan wacht mij eens het zaligst lot ! ! !

X. Y. Z. W...

Onafhankelijke politiek.

De politiek van 't Duitsche Centrum staat ook gekenmerkt door zijn onafhankelijk karakter, onafhankelijk tegenover den regeerenden Keizer, onafhankelijk ook tegenover de geestelijke overheid waar het geen geloof of zeden geldt.

De Duitsche katholieken eeren hunnen Keizer zoowel als de beste vaderlanders ; om daarvan overtuigd te zijn is het genoeg in eene vergadering van katholieken het *Hoch* aan den Keizer te hooren.

Maar ze verafgoden het gezag niet, ze vleien het niet, de Keizer is hun vriend, maar van de waarheid houden ze nog meer, en waar het de waarheid geldt ontzien ze niemand, mocht het hun ook eene onmiddelijke schade veroorzaken : de waarheid komt ten langen laatste toch altijd boven.

Toen de katholieken opgekomen zijn tegen de overdreven uitgaven voor de Koloniën en tegen de wreedheden door de Duitschers in de koloniën bedreven wisten zij vooraf dat ze de regeering niet zouden mee hebben. Voorzichtige menschen zullen misschien wel gedacht ebben : wat kan dat nu scheelen, eenige millioenen min of meer, voor een Staat als Duitschland ! Is de ondersteuning van de regeering voor het Centrum niet meer waard dan die millioenen ?

Zoo dacht het Centrum niet, en het ligt niet in zijn aard zoo te denken ; voor vrijheid, waarheid en recht, klinkt zijne leuze, en die kenspreuk moet altijd en tegenover allen nageleefd.

In 't begin van den verleden zittijd deden de liberalen eene ondervraging in den Reischstag over de meer en meer toenemende alleenheerschappij van de regeering ; men kloeg er bitter over dat deze zonder de volksvertegenwoordiging wil regeeren, dat de ministers niet de mannen zijn van 't parlement, maar van den Koning en Keizer.

Zoo spraken de liberalen en het valt geheel en gansch in hun programma op de rechten der volksvertegenwoordigers te waken ; maar als 't er op aan kwam tot daden over te gaan waren de liberalen er niet meer bij en, de socialisten daargelaten die natuurlijk tegen alle alleenregeering zijn, stond het centrum in de laatste kiezing om zoo te zeggen alleen om te eischen dat het Duitsche volk zijne stem in 't kapitel niet verlieze.

Hoe kan het anders of het katholiek volk moet betrouwen hebben in zulke mannen ! En die onafhankelijkheid bezit het Centrum zelfs tegenover de geestelijke overheid, waar het wel te verstaan, geen godsdienst of zeden betreft.

Eerbiedig luisteren de katholieke hoofdmannen naar meeningen door HH. DD. HH. de bisschoppen uitgedrukt, maar in zuiver politieke zaken zijn dat meeningen van hooggeplaatste menschen, waarmee af te rekenen valt, geen geboden Gods of der Heilige Kerk. Spijts den pauzelijken wensch heeft het Centrum in 1887 tegen het *Septennat* (de vaststelling van de getalsterkte van het Duitsche leger in vredestijd) gestemd en de verklaring van vrijheer zu Franckenstein aan den Nuncius was eerbiedig maar rechtuit : « het Centrum is altijd gelukkig geweest de onderrichtingen van den H. Stoel na te leven wanneer het kerkelijke wetten geldt ; maar het is hem volstrekt onmogelijk gegeven onderrichtingen van den H. Stoel te volgen wanneer niet-kerkelijke wetten in 't spel zijn. »

Wie met zulke mannen te doen heeft, weet waaraan hij zich mag houden ; in de kwestie der interconfessionneel : vakvereenigingen hebben de katholieke voormannen 't zelfde beginsel gehuldigd en dat ze niet mis zijn bevestigt toch klaar de brief van Z. H. Pius X aan Cardinaal Fischer te Keulen van 30e October l.l.

* *

Voor vrijheid, waarheid en recht ! 't Is ook daarom dat de Duitsche katholieken zich altijd verzet hebben tegen het streven der al duitschers of pangermanisten en dat de Polen — die nu wel een beetje ondankbaar geworden zijn — in den Duitschen Reichstag en den Pruisischen Landtag geen trouwer verdedigers gevonden hebben dan de Centrummannen.

(Hooger Leven.)

Het werk van het Heilig Land.

Een werk dat wij, heden in de liefdadigheid onzer achtbare lezers aanbevelen is het werk van het H. Land. Zooals men weet is deze zending aan de Minderbroeders sedert meer dan zes eeuwen toevertrouwd. De H. Kerk behoudt ze daar als de wettige bewaarders der Plaatsen geheiligd door het leven en den dood van onzen Goddelijken Zaligmaker. De zonen van St-Franciscus zijn er ook gelast met de opvoeding der Christene jeugd, het onderhoud van armen en weezen, het herbergen der pelgrims enz.

De noodwendigheden dier uitgestrekte zending zijn dan groot en menigvuldig. Om hierin te voorzien hebben de Pauzen van Rome bevolen dat er jaarlijks, ten minste eene ombaling zou gedaan worden gansch de katholieke wereld door, en hebben tevens de geloovigen, die er volgens hun vermogen zouden bijdragen met overvloedige geestelijke voordeelen begunstigd. Onder andere maakt Pius VI ze deelachtig aan al de verdiensten der HH. Missen, gebeden, boetplegingen enz. der Minderbroeders en der geloovigen van Palestina.

Bovendien worden er jaarlijks door de Custodie van het H. Land, meer dan 20,000 HH. Missen gelezen voor de levende en overledene weldoeners.

De jaarlijksche omhaling zal in ons Bisdom geschieden op Zondag 24 Maart (Palmenzondag) in alle Kerken en openbare bidplaatsen. Mogen alle geloovigen aangezet worden om door eene milde aalmoes dit zoo schoon werk te begunstigen.

Nog iets over het Werk der Retraiten.

Een liberaal centenbladje, gekend om zijne zeeverachtige en onnoozele proza, dat te Tongeren op eenige exemplaren verspreid wordt, houdt zich deze week bezig met een artikel betreffende het Werk der Retraiten, dat over een paar weken in den *Postrijder* verschenen is.

Onze geuzenjongen — die enkel zijnen haat tegen den Godsdienst lucht wil geven, stelt zich in eene katten-koleer en, in eene belachelijke, — hij schijnt een uitgediende « lachverwekkende August » uit de cirk Barnum — kolomlang bewijs(?)voering, tracht hij het Werk der Retraiten af te breken. Hij ziet alles door 'nen blauwen bril, en wil alles in 't belachelijke stellen, 'n degelijk bewijs dat men geene enkele ernstige opwerping tegen de retraite weet in te brengen... ja toch, men doet er... politieke sermonen... Boem ! (stijl-August). Nu zijn we den ketel in !...

Van voor tot achter ziet hij politiek! Politieke bedevaarten, politieke retraiten ! Overal : politiek in de eetzaal (van 't Retraitenhuis), in de speelzaal, in de kapel ; op de slaapkamer zelfs doet hij u politieke overwegingen doen !... Nu, daar mogen we een punt aan zuigen.

Wat schrikbeeld toch, die retraite... in de XXe eeuw ! Nu begrijp ik waarom de geuzen zoo'n heiligen schrik hebben als ze maar 't woord « retraite » hooren! 't Is bijna als zekere zotten, die lijden aan de ziekte der verbeelding en overal spoken zien. Politieke spoken ! Brr !...

Maar, m'n jongen, daar is raad voor. Is 't dat wij zoo'n politiek maken in alles wat we doen, wel, maak politiek tegen : richt blauwe retraitenhuizen op... met uwe centen. (Alleie, dépêcheie ! stijl-August). Maar jawel, morgen brengen, dan is menheere niet thuis, als 't op geven aankomt. « Allemaal oordjesbijters, de liberalen » wie zegde dat weer, als 't de liberale *Chronique* niet was ?

Verder rammelt August nogal van « apenspel te Alken » ! Lerdjie ! (stijl-August). Daar zijn we alweer den ketel in ! Stook maar, George !

Apenspel .. dat klinkt weer zoo cirkachtig.

Maar, a propos, weet ge wat ik apenspel heet ? Dat is in de loges zweeren over gekruiste dolken, over doodshoofden, over truweelen ; dat is een kandidaat-vrijmetselaar zijn kerkelijk doopsel willen afwasschen in eene wijnton...

* *

Huichelachtig meesmuilt hij : De biecht is voldoende om vergiffenis te bekomen van zijne zonden ; dus de retraite is overbodig.

O Pantagruel ! (stijl August). Ziet ge hem daar optreden als prediker ten voordeele der biecht. Hij die waarschijnlijk nooit den voet in de kerk, noch minder in den biechtstoel, zet ! Voorzichtig, manneke, denk wel dat het den schoenmaker past bij zijn leest te blijven.

Volgens Augustje zouden de retraiten voor niets goed zijn. Alles politiek apenspel !

Een voorstel... doch neen, hij heeft geene uitnoodiging noodig, volgens zijne eigene verwaandheid. 'k Zal dan maar spreken in de voorwaardelijke wijze... indien hij 't aanam :

1e Als hij elken maandag avond (om half acht 's winters en om acht ure 's zomers) wilde tegenwoordig zijn in O. L. V. kerk, zou hij deze opgepropt zien met mannen en jongelingen, rijken en armen, werkgevers en werklieden, die samen uitmaken de gedvruchtige Vergadering der H. Familie (welke, tusschen haakjes gezegd, — niet voor u, August — zoo zeer aantrekkelijk belooft te worden, door de aangekondigde onderwijzingen, betreffende belangrijke wetenswaardigheden over het H. Land, waar O. H. geboren werd, waar Hij leefde, leed en stierf voor ons, onderwijzingen die met zooveel talent en welsprekendheid gegeven worden door den Bestierder, den Z. E. H. Deken onzer stad) de H. Familie, zeg ik, welke sedert Nieuwjaar zoo bijzonder bloeiend en talrijk is geworden. En de reden : EENE RETRAITE !

2e Indien hij den eersten zondag van elke maand, om 3 ure namiddag, weer in O. L. V. kerk wilde komen, zou hij eene prachtige schaar van mannen zien, welke, alle menschelijk opzicht onder de voeten tredend en tot beschaming zelfs der onverschilligen, met lantaarntjes in de hand, in processie, het Allerh. Sacrament vergezellen als eene eerewacht. 't Is de « Bond der Vrienden van 't H. Hart ». En dit is het gevolg VAN DE RETRAITEN.

3e Indien hij den *tweeden zondag* van elke maand, om half zeven 's morgends, in de twee parochiekerken der stad wilde komen, zou hij een groot aantal mannen en jongelingen zien ter H. Tafel naderen. Oorzaak : DE RETRAITEN.

Terecht mocht dus nog heel onlangs een redenaar uitroepen : « Er komt leven in onze kerken ! » Geestdriftig sluit ik me bij hem aan, en onbevreesd durf ik een groot deel der eer van die beweging toeschrijven aan de RETRAITEN. En er zal nog meer leven komen. Daartoe kunt gij, August, een steentje bijdragen, met nu en dan eens uwe gal uit te spuwen tegen de retraiten. Dat is voor ons de beste reclaam.

* *

Schijnheilig spreekt hij van de werklieden, die « in 't zweet huns aanschijns » hun brood eten ; van de « pastoors » en « rijke kalotten », welke daarvan de oorzaak zouden zijn, door de werkers *later* het geluk te beloven, terwijl zij *nu* in goede sier leven.

O, gi Pharizeeër, die den splinter ziet in het oog uws broeders en den balk in uw eigen oog niet bemerkt.

Als de middelen bestaan om 't lot der werklieden te verbeteren en als die middelen in toepassing willen gebracht worden, wie tracht dan 't meest dezelve te dwarsboomen, zoo 't onze geuzen niet en zijn ?

Dit is duidelijk gebleken bij de poging tot het stichten van vakvereenigingen, die uw blad uit alle kracht bestreden heeft, niet uit liefde tot den werkman, maar omdat die pogingen in het werk gesteld werden door de katholieken.

Stellig zoudt ge niet geroerd hebben zoo de beweging der vakvereeniging zich gekeerd had tot de socialisten, de boven 't hoofd gewassen kinderen van 't liberalisme, uwe bondgenooten en meesters, welke trachten — tot met bedrog toe — hier en daar zoogezegde « onzijdige » vakbonden te stichten, maar die in den grond socialistische zijn of worden van zoodra ze aangesloten zijn bij den algemeenen bond. Dus, uit politiek, niet uit werkmansliefde

Werkmansliefde ! Is 't misschien omdat ge hun te zeer bemind hebt, dat verschillende werklieden, in den laatsten tijd, u den rug toekeerden en zich lieten inschrijven in de katholieke maatschappijen van vooruitzicht, gevestigd in den « Volksbond St-Maternus » ?

In de huidige bespreking der Mijnwet in de Kamer, zijn het nogmaals uwe vrienden de liberalen die al de voorstellen tegenwerken en dwarsboomen, die ten voordeele der werkende klas worden vooruitgezet door M. Helleputte en andere katholieke volksvertegenwoordigers.

* *

Stuitend zevert August nog over feesten door de katholieken daags voor de kiezingen en hij bemerkt niet, och arme, dat hij daar plots, zonder overweging, den vinger in zijn eigen oog steekt tot aan den elleboog. Want welke Tongenaar herinnert zich niet de belachelijke kiesparade, welke over eenige jaren alhier afgespeeld werd. Onder voorwendsel het *vijfjarig* bestaan te vieren eener liberale maatschappij, lokte men, daags voor de kiezingen, de vreemdelingen naar de stad, om onze medeburgers te kunnen op den mouw spellen dat zij dit... en dat gedaan hadden — juist wat hij (August) nu aan de katholieken wil verwijten...

Ga zoo voort met apostelen, m'n jongen, zoo zult ge veel aarde aan den blauwen dijk brengen.

* *

Met genoegen, en tot spijt van onzen liberalen schrijvelaar, kunnen wij melden dat, van heden af, reeds meer den twintig mannen en jongelingen zich hebben aangegeven om de aanstaande driedaagsche retraite, te Alken, bij te wonen. Dus wederom zooveel nieuwe leden aangeworven voor den bloeienden « Bond der Vrienden van het H. Hart. »

Groote Tombola.

toegestaan door de bestuurlijke overheden, Ten voordeele van den Volksbond St-Maternus

PRIJS PER LOT : **10 centiemen.**

GROOTE PRIJZEN : **1000 fr.**

— Eene schoone koe of 5 obligatiën der stad Brussel, van 100 fr. en talrijke andere prijzen van waarde, zooals naaimachien, velo enz. enz.

Daarenboven, den 4n Zondag van iedere maand, uitloting eener obligatie (Brussel) waarde 100 fr.

Men kan nummers bekomen op het bureel van dit blad, in het lokaal van den Volksbond (Hondstraat) enz.

N. B. — De personen die verlangen nummers te verkoopen, kunnen boekjes bekomen, bevattende honderd nummers, alle dagen bij M. Jos. Froidmont, landbouwkundige, Hasselschestraat, 27, *en 's dinsdags en 's donderdags*, in het lokaal van den Volksbond, van 10 tot 12 uren.

De derde trekking voor eene obligatie der stad Brussel heeft plaats op *Zondag* **24** *Maart, om 4 ure 's avonds*, in het lokaal der Maatschappij, voor iedereen toegankelijk.

Stads- & Provincienieuws

Paardenmarkt te Tongeren, DONDERDAG 11 APRIL.

Op de Markt van Tongeren van donderdag waren te koop gesteld, 454 koeien en kalveren, 174 vette varkens en 1265 magere varkens, schapen 0, paarden, 385.

Apotheek. — Zondagsrust.

Zondag zal de Apotheek van M. FRANCKEN alleen open blijven, van 12 uren 's middags tot 12 uren 's nachts, voor de dringende noodwendigheden.

De comptante betaling wordt vereischt.

De tooneelkundige vertooning, verleden zondag in de groote zaal der Concordia, door de jeugdige maatschappij *De Ster der Toekomst* gegeven, is opperbest gelukt.

De drie kluchtspelen die op het programma voorkwamen, werden zeer goed weergegeven en verwierven den grootsten bijval.

Onder de tusschenpoozen, heeft de kleine Harmonie « De Eburonenwacht » onder de leiding van M. Adolph Deckers, in de volmaaktheid, verscheidene der schoonste stukken van haar schitterend repertorium uitgevoerd.

Eer aan de tooneelliefhebbers van de *Ster der Toekomst*, aan de muziekanten van de kleine Harmonie « Eburonenwacht » alsook aan al degenen die tot het welgelukken van dit schoon feest medegewerkt hebben.

Ter wille eener vrouw

31e VERVOLG.

« Toen ik weer bijkwam, lag ik op tafel in de gelagkamer, op dezelfde tafel, waaraan ik den ouden Don, ongeveer een half uur geleden, zijn maal had zien nuttigen. Ik had eene kogelwonde in den schouder en eene in de zijde. De Don lag, door een kogel in het hart getroffen, dood op den vloer. Na een onrustigen nacht te hebben doorgebracht, werd ik den volgenden morgend onder geleide naar Portillo gebracht en vandaar, zonder eenige rechtszitting, naar de gevangenis te San-Juan, waar ik sedert gevangen heb gezeten.

» Zes weken geleden brak daarin een oproer uit en deden vele gevangenen eene poging om te ontsnappen. Aangezien ik daar ook bij betrokken was, werd mij aangezegd mij ten dood te bereiden, doch toen gij mij bevrijddet was het bevel om mij te dooden nog niet gegeven. Als ik nu weer gevangen genomen wordt, kunt ge er zeker van zijn dat ze mij geen tweede kans zullen geven om te ontkomen. »

XIX.

Toen Blake zijne geschiedenis geëindigd had, boog ik mij tot hem voorover en stak hem de hand toe.

— Gij hebt inderdaad veel geleden, zegde ik, maar met Gods hulp zullen wij u uit dit vervloekte land helpen. Maar ge hebt ons nog niet verteld wat er van Donna Inez geworden is, terwijl ge gevangen zat ?

« Daar roert ge eene diepe wonde aan, sprak hij. God alleen weet wat er van haar werd. Evenwel heb ik vernomen dat zij thans bij haren oom, den ouden vrek te Torreblanco, woont en meent dat ik dood ben. Nu weet gij waarom ik daar heen wil nu wij op weg zijn naar de zee. »

Er ontstond een langdurig stilzwijgen. Eindelijk keerde Blake zich tot mij en vroeg :

— Hebt ge mij niet gezegd dat Richard Morgrave aan boord van *The Wealth of Argentina* is ?

— Dat heb ik gezegd, antwoordde ik, en toen stapten wij van dit onderwerp af.

Maar hoe groot de schurkachtigheid van Richard Morgrave was geweest, wij gevoelden dat de dag der vergelding voor hem naderde, en wij konden niet ontkennen dat hij zulks verdiend had. Want het stond vast dat hij de schuld was van den dood van den braven Don en van het lot, drie jaren lang door Blake in de Spaansche gevangenis te San Juan geleden.

Na Blake's verhaal scheen niemand meer tot spreken geneigd. Maar ik weet wel dat ik dien nacht toch geen oog kon dicht doen, wat ook eigenlijk niet te verwonderen was.

Toen de dag aanbrak greep Mulhausen mij bij den arm.

— Luister, zegde hij, hoordet gij niets ?

Ik luisterde, doch ik hoorde niets dan het gesuis van den stroom. Toen hoorden wij zacht voetstappen naderen. Weer luisterde ik en toen hoorde ik het geluid weer. Daarna scheen het sneller te naderen.

— Wat is het ? fluisterde ik, wat kan het wezen ?

— Dat weet ik niet, antwoordde Mulhausen, doch iets is duidelijk, dat het geluid slechts van één man is gemaakt ; daarom kan het geen vijand zijn

Nogmaals luisterden wij en weer hoorden wij voetstappen ons kamp naderen. Wie het ook wezen mocht, wij waren nu op de komst voorbereid. Daar zagen wij op eenigen afstand zacht de struiken van elkaar gaan. Eene gedaante kwam te voorschijn. Mulhausen en ik waren gereed ons op hem te werpen, voor hij zou kunnen schreeuwen. Maar onze voorzorg was onnoodig, want eene groote verrassing wachtte ons. Daar voor ons, ons de een na den ander aanziende, stond niemand anders dan Mulhausen's duivelsche gezel, Simeon. Mijne verbazing was zoo groot, dat ik als vastgenageld stond. Mulhausen herstelde zich spoedig.

— Groote hemel ! Simeon ! riep hij in het Spaansch, zijt gij het zelf, of uw geest ?

Als antwoord daarop kroop de man nader ; greep Mulhausen's hand, kuste en likte die als een hond, die lang zijn meester heeft moeten missen, daarbij een geluid gevend dat iemand deed rillen. Op mij sloeg hij in het minst geen acht.

— Kom, kom, Simeon, zegde Mulhausen, die mij later verklaarde dat hij door al deze bewijzen van genegenheid diep getroffen was geweest, hoe kwaamt gij hier en waarvoor zijt ge zoover gekomen ?

De andere mompelde iets dat voor mij onverstaanbaar was, maar Mulhausen scheen het te begrijpen.

— Hij zegt dat hij een brief brengt van Septimus Brown ; dat hij ons gevolgd is naar San Juan en na vernomen te hebben wat er gebeurd was, ons spoor gevolgd is tot deze plaats. Mij dunkt, geene kleinigheid.

En toen zich tot den man wendende, zegde hij hem :

— Braaf gedaan, Simeon, ik ben tevreden over u ; maar ge kondt ons deze tijding gebracht hebben op een aangenamer oogenblik. Geef mij thans den brief.

— Simeon stak de hand in zijnen zak en haalde daaruit niet een, doch twee brieven, die hij zijn meester overhandigde.

— Hola ! riep Mulhausen, hier is er ook een voor u, Brudenell, ik geloof wel dat ik raden kan van wie hij komt.

Hij reikte mij den brief over ; het was er een van mijn lieveling. Ik greep den brief als een uitgehongerde. Ik had de heele wereld voor dit kleinood willen geven.

— Laat ons nu eens zien wat Brown vertelt, zegde Mulhausen, deze brief kan van groot belang voor ons zijn.

Hij keerde tot de anderen terug en nadat hij Blake en O'Barry verteld had wat er gebeurd was, ging hij op den grond zitten en opende den omslag.

« SS. *The Wealth of Argentina*,

» Waarde Heer.

» Ik zend u deze regelen door bemiddeling van uwen knecht, in de hoop dat ze u ten minste binnen eene week zullen bereiken. Na herhaalde besprekingen met jufvrouw Blake en hare vriendin, ben ik tot de slotsom gekomen dat wij te groot gevaar zouden loopen met langer in de haven van Portillo te blijven. Ik zal daarom het anker lichten en naar zee gaan ; wij zullen onder de kust blijven kruisen tot woensdag, om dan voor kaap Tortosa te blijven na het vallen van den avond en een mijl van de kust ankeren. Juist te middernacht zal ik dan eene boot naar wal zenden onder bevel van den eersten stuurman of een uwer vrienden. Als ge M. Blake uit de gevangenis hebt en naar de kaap kunt komen, zullen wij u daar kunnen opnemen. De boot zal een uur wachten, oostelijk van de kaap, bij de hooge rotsen, en als ge er dan nog niet zijt, zal men naar boord terugkeeren en een week lang om den anderen nacht wachten, om op hetzelfde uur ter plaatse te zijn. Mocht gij er dan nog niet wezen en ik ook niets van u gehoord hebben, dan zal ik zoo vlug ik kan naar Havana stoomen en daar de zaak in handen geven van den Engelschen consul opdat die dan de noodige maatregelen neme.

» Hopende dat gij gelukkig zijt geweest in uwe pogingen en dat gij ook allen wel zijt, teeken ik

» Hoogachtend,

» SEPTIMUS BROWN. »

— Ik dacht wel dat hij dit doen zou, zegde Mulhausen met voldoening, terwijl hij den brief toevouwde en bij zich stak, nu is maar de vraag of wij binnen den door hem gestelden tijd Kaap Tortosa kunnen bereiken.

— Waar is die plaats ? vroeg Blake, ik heb er nooit van gehoord.

Mulhausen haalde zijne landkaart weer voor den dag en spreidde die op den grond uit.

— Hier is het, zegde hij, terwijl wij rond hem gedrongen over zijne groote schouders zagen, het lijkt zoo eene kleinigheid, zoo'n kaap, doch ge kunt uit de cijfers hier zien dat er diep water staat vlak onder de kust. Daarom koos Brown bepaald dit punt.

— Laat mij die kaart eens zien, zegde Blake, en toen hij er op getuurd had, gaf hij haar aan Mulhausen terug, zeggende :

— Om daar te komen van deze plek, zullen wij slechts een klein eind van onzen weg hebben af te wijken, om langs Torreblanco te komen.

Wij begrepen nu allen waarom hij daarheen wilde, en allen waren het met hem eens.

— Hoe ver denkt gij dat het van hier is naar de kaap ! vroeg ik Mulhausen.

— Ongeveer veertig mijlen, antwoordde hij, altijd gezegd hemelsbreedte. Als wij aan Blake's verzoek voldoen komen er nog ongeveer tien mijlen bij, en het is nu dinsdag morgend.

— Vijf-en-twintig mijlen per dag zegde nu O'Barry, mij dunkt dat kunnen wij gemakkelijk doen als wij door de soldaten niet teruggedreven worden.

— Wij zullen het althans beproeven, zegde Mulhausen, en daarmee was dus alles afgesproken.

Nu alles dus geregeld was, verliet ik de groep en ging op eenigen afstand mijn brief lezen. Ik zal u toch niet kunnen zeggen met hoeveel vreugde ik hem las en hoe ik elk woord als het ware verslond. Ik las en herlas hem, onderwijl trachtende mij de lieve schrijfster af te schilderen. Uit den brief bleek mij dat zij het met kapitein Brown eens geweest was over de te volgen gedragslijn. Zij had steeds voor onzen goeden uitslag gebeden sedert wij het schip verlieten en het scheen haar als waren wij reeds jaren gescheiden. Een schooner brief had zeker nooit een minnaar van zijne verloofde gekregen.

Eindelijk stak ik hem in mijn zak en keerde terug naar de anderen, die reeds gereed waren het kamp op te breken ; vijf minuten later waren wij op weg

Dien ganschen, warmen dag gingen wij voort, slechts nu en dan een oogenblik rustende om ons te verkwikken met de wilde vruchten die wij vonden. Dien nacht kampeerden wij in de nabijheid van een klein dorp, ongeveer drie mijlen van Torreblanco. Sedert den morgend hadden wij zes-en-twintig mijlen weg afgelegd — zeker geen kleinigheid als men den aard van het land in aanmerking neemt.

Op dat oogenblik was Blake's geduld bijna uitgeput : hij *wilde* weten wat er van het meisje geworden was, dat hij zoo lief had en van wie hij zoo lang gescheiden was geweest. Evenwel hoopten wij hem spoedig zekerheid te kunnen verschaffen.

De duisternis was reeds ingevallen toen wij besloten, den dag niet verder te gaan en toen zond Mulhausen zijn knecht naar het dorp, om zich op de hoogte te stellen in welke richting het huis lag van Don Isidor de Ferrara en zoo mogelijk te weten te komen of zijne nicht bij hem inwoonde.

Anderhalf uur was voorbijgegaan, toen hij terugkeerde en toen bracht hij niet alleen mee een goede hoeveelheid voedsel, dat wij zoo noodig hadden, doch ook de gewenschte tijding.

Toen Mulhausen, die 's mans bedoelingen in het Engelsch vertaalde, vertelde dat het meisje daar inderdaad bij haren oom was, dacht ik dat Blake zoo op eens had willen wegloopen om haar te zoeken.

— Goddank, hoorde ik hem voor zich zeggen, Goddank, zij leeft dus.

Zich toen tot ons wendende, vroeg hij ons wat naar onze meening kon gedaan worden om haar te spreken.

— Iemand anders moet haar eerst zien te spreken en den toestand meedeelen, zegde Mulhausen, als zij op eens hoorde dat gij in leven zijt en in hare nabijheid, zou zij schrikken en misschien oorzaak zijn, dat wij ontdekt werden. Het best is dat Simeon, wien niemand kent als bij ons te behooren, haar eene boodschap brengt en haar vraagt te trachten, iemand onzer te ontmoeten op een veilige plaats bij het huis. Is zij dan op alles voorbereid, dan kan Blake haar spreken en afspreken wat noodig is.

Dat plan werd nog even besproken en ten slotte goed gevonden. Daarop werd Simeon er weer op uit gezonden. Hij bleef ongeveer twee uren weg, maar toen hij terugkwam, deelde hij mee dat hij Donna Inez zelve had gesproken ; dat deze hevig ontsteld was geweest, doch gezegd had om tien ure op eene bepaalde plaats in haars ooms plantage te zullen zijn ; dat zij er slechts enkele oogenblikken zou kunnen blijven, aangezien de man zeer achterdochtig was en hij reeds had vernomen dat er gevangenen uit de gevangenis te San Juan waren ontsnapt, die blijkbaar poogden in deze richting de kust te bereiken.

Dit was wel eene onaangename tijding, doch wij waren er eenigszins op voorbereid geweest.

Het bepaalde uur naderde en wij gingen nu overwegen, wie van ons Blake zou vergezellen. Om verschillende redenen werd ik daartoe aangewezen en ongeveer half tien namen wij het afscheid van de anderen en begaven ons, door Simeon voorafgegaan, op weg.

(Wordt voortgezet).